

OCHRANA OBYVATELSTVA V KARLOVARSKÉM KRAJI

Ochranou obyvatelstva se podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon o IZS“) rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

Ochrana obyvatelstva v Karlovarském kraji je zaměřena na aktivní pomoc obyvatelstvu při mimořádných událostech (dále jen „MU“). Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje (dále jen „HZS KVK“) poskytuje obyvatelstvu materiální pomoc potřebnou pro efektivní zvládnutí MU, jako např. protipovodňové pytle, ženijní materiál nebo věcné prostředky potřebné k vybavení evakuačních středisek. Mimo materiální zabezpečení se ochrana obyvatelstva zaměřuje také na přípravu zvládnutí MU, a to v oblasti vzdělávání. Pravidelně se organizují odborná školení pro starosty obcí a zpravidla jednou ročně se pořádá cvičení předurčených jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí pro plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva.

HZS KVK také aktivně spolupracuje s neziskovými nevládními organizacemi (dále jen „NNO“) v Karlovarském kraji. Pracovníci NNO často poskytují velice cennou pomoc při řešení MU. Více informací o spolupráci s NNO naleznete v [tomto článku](#).

Varování obyvatelstva

Včasné a správné varování a informování obyvatelstva spolu s vyrozuměním orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému je základní podmínkou úspěšné realizace opatření ochrany obyvatelstva v ohroženém území.

Varování je souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo již vzniklé MU ohroženému obyvatelstvu, vyžadující realizaci opatření na ochranu životů a zdraví obyvatelstva, majetku a životního prostředí.

Vyrozumění je souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo již vzniklé MU složkám IZS, orgánům územní samosprávy a státní správy, právníkům a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijního nebo krizového plánu. Vyrozumění je součástí činnosti operačních a informačních středisek IZS.

Pro zabezpečení včasného varování a vyrozumění je na území ČR budován a provozován **jednotný systém varování a vyrozumění** (dále jen „JSVV“). Který je tvořen vyrozumívacími centry (celostátními, krajskými a tzv. úrovně dalších provozovatelů), datovými a rádiovými sítěmi a koncovými prvky varování a vyrozumění. Koncovými prvky varování jsou rotační sirény, elektronické sirény a místní informační systémy, tzn. obecní rozhlas připojené do JSVV.

Varovný signál

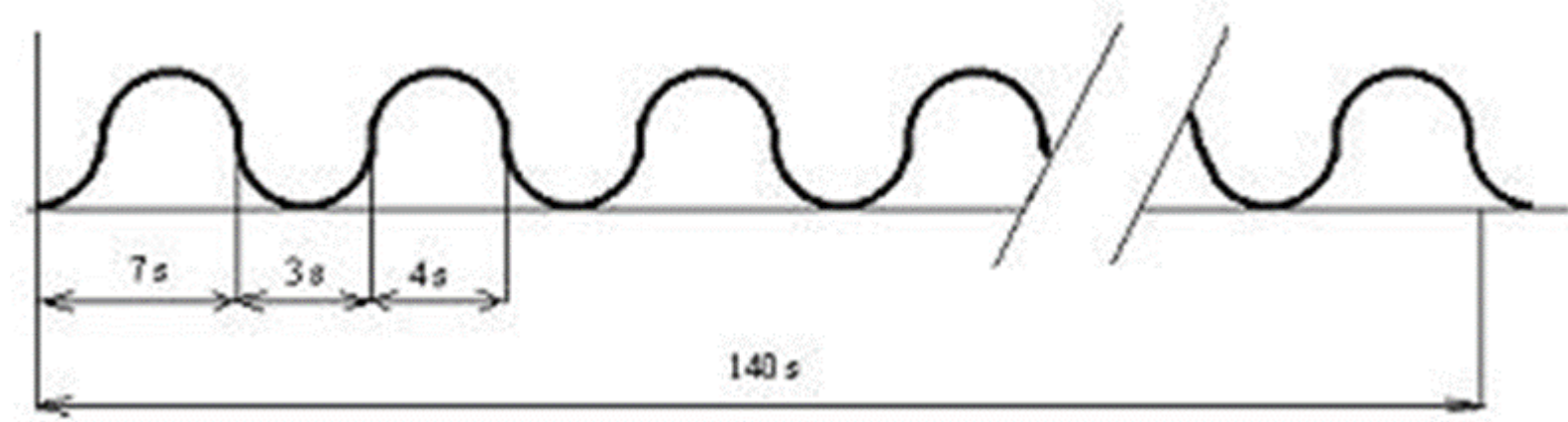
Obyvatelstvo je v případě hrozby nebo vzniku mimořádné události varováno prostřednictvím jediného varovného signálu „**Všeobecná výstraha**“. Tento signál je vyhlašován kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít třikrát po sobě v cca třiminutových intervalech.

Bezprostředně po varovném signálu následuje mluvená tísňová informace, kterou se sdělují obyvatelstvu údaje o bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události a opatření k ochraně obyvatelstva. K poskytování tísňové informace se využívá i elektronických sirén, které jsou vybaveny modulem pro vysílání hlasové informace.

Obyvatelstvo může být následně informováno i hromadnými sdělovacími prostředky (rozhlasem, televizí, místním rozhlasem a na sociálních sítích), elektronickými sirénami, vozidly složek IZS nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a jak správně postupovat.

Podrobnější informace o varovném signálu a o tom, co byste měli dělat po jeho zaznění naleznete v [tomto článku](#).

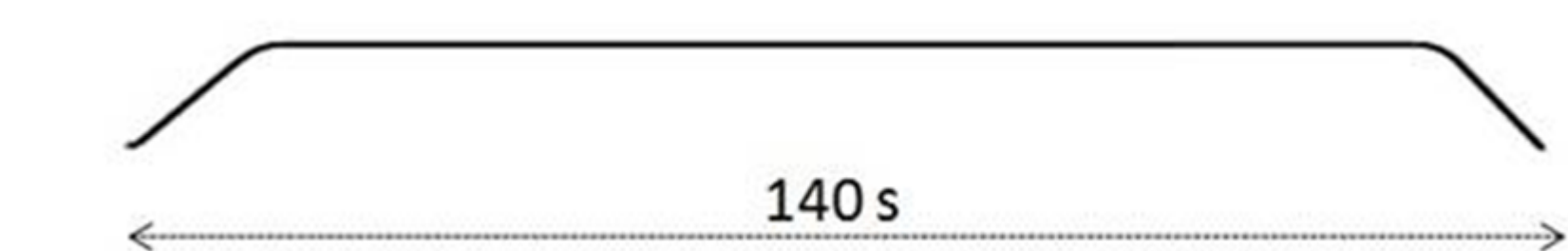
[Leták - varování](#)

[Ukázka - všeobecná výstraha](#)

Zkouška sirén

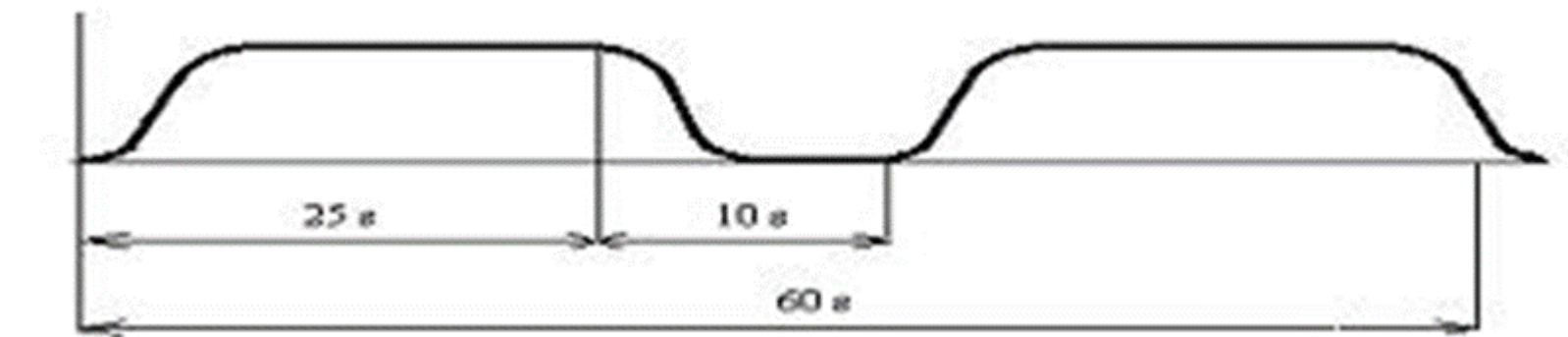
Dalším signálem (nikoliv varovným), kterým se ověřuje provozuschopnost celého systému varování je tzv. zkouška sirén. Zpravidla každou první středu v měsíci ve 12 hodin se sirény rozezní zkušebním nepřerušovaným tónem po dobu 140 sekund, u elektronických sirén jsou občané informováni také hlasově.

[Ukázka - zkouška sirén](#)

Požární poplach

Posledním signálem (nikoliv varovným), který sirény mohou vysílat je „**Požární poplach**“ sloužící ke svolání jednotek požární ochrany. Tento signál je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty.

[Ukázka - požární poplach](#)

Evakuace

Evakuace je jedním ze základních opatření ochrany obyvatelstva před případnými následky hrozících nebo vzniklých mimořádných událostí.

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, kde je zajištěno pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

K evakuaci velkého počtu osob lze na území našeho kraje využít autobus v majetku HZS Karlovarského kraje nebo nasmlouvané dopravce.

Podrobnější informace, jak se chovat při evakuaci a co mít připravené v evakuačním zavazadle naleznete v [tomto článku](#).

HZS KVK má pro efektivní zajištění průběhu evakuace zpracovanou [Metodiku evakuačního střediska a materiální základny humanitární pomoci \(dále jen ES a MZHP\)](#).

Pro mimořádné události s velkým počtem zraněných či mrtvých osob má HZS KVK zpracovanou [Metodiku zprovoznění Asistenčního centra pomoci \(dále jen „ACP“\)](#). Zřízené ACP poskytuje pomoc nejen osobám, které byly přímo zasaženy mimořádnou událostí, ale i jejich rodinným příslušníkům.

[Leták - evakuace](#)

Ukrytí obyvatelstva

Opatření ukrytí obyvatelstva slouží k ochraně obyvatelstva před účinky mimořádných událostí a krizových situací.

Využití ochranných vlastností staveb

K ukrytí při mimořádných událostech, při nichž hrozí nebo dochází k ohrožení obyvatelstva nebezpečnými chemickými látkami a účinky pronikavé radiace, se využívají přirozené ochranné vlastnosti staveb. Ukrytí je vhodné vyhledat ve vyšších patrech budov, nejlépe na odvrácené straně budovy od místa úniku nebezpečné chemické látky. Vybranou místnost pro ukrytí je potřeba co nejlépe izolovat od okolního prostředí, zejména uzavřením dveří i oken, jejich utěsněním samolepicí páskou nebo kusy látky a vypnutím veškeré vzduchotechniky (klimatizace, digestoře atp.). Bližší informace naleznete v [tomto článku](#).

Stálý úkryt

V případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se ukrytí obyvatelstva plánuje a zabezpečuje v improvizovaných a stálých úkrytech.

Stálý úkryt je trvalý ochranný prostor v podzemní části stavby nebo stavba samostatně stojící. Stálé úkryty se dělí na stálé tlakově odolné, stálé tlakově neodolné a ochranné systémy podzemních dopravních staveb. Využívají se k ochraně obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení v případě vojenského ohrožení. Většina stálých úkrytů, které máme v dnešní době k dispozici, byla budována v 50. až 80. letech minulého století. Prostory stálých úkrytů jsou zpravidla využívány v mírové době jako sklady, kina, šatny atd.

Vlastníci stálých úkrytů naleznou informace k postupu při vyřazování stálého úkrytu z evidence úkrytového fondu HZS Karlovarského kraje a změně v užívání stavby v [tomto článku](#).

Improvizovaný úkryt

Improvizovaný úkryt se buduje k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení v místech, kde nelze využít stálých úkrytů. Rozhodující úlohu při organizaci ukrytí obyvatelstva sehrávají ve spolupráci s HZS ČR orgány obcí zejména v souvislosti s vytipováním objektů a prostorů vhodných pro improvizované ukrytí obyvatelstva.

Návod k výběru vhodných prostor pro improvizované úkryty

Improvizovaný úkryt je předem vybraný optimálně vyhovující prostor ve vhodných částech bytů, obytných domů, provozních a výrobních objektů, který bude upravován fyzickými a právníckými osobami pro jejich ochranu a pro ochranu jejich zaměstnanců před účinky mimořádných událostí a krizových situací s využitím vlastních materiálních a finančních zdrojů.

Proti radioaktivnímu spadu nebo proti nebezpečí při nepřátelském leteckém útoku konvenčními zbraněmi je vhodné využít suterénní nebo sklepní prostory budov ve středním traktu (části) s klenutými nebo železobetonovými stropy, silnými obvodovými zdmi, co nejvíce zapuštěné v okolním terénu a s co nejmenší plochou všech okenních otvorů.

Ochranný prostor má být zvolen v blízkosti místa pobytu osob, které jej musí v případě ohrožení včas dosáhnout. Doporučená doběhová vzdálenost je 500 až 800 m. Při výběru místa pro vybudování improvizovaného úkrytu je nutno dodržet stanovené bezpečnostní vzdálenosti od nebezpečných provozů a skladů.

Pro každou ukryvanou osobu je potřeba nejméně 1-3 m² podlahové plochy v prostoru s nuceným větráním a 3-5 m² podlahové plochy v prostoru bez větracího zařízení. Kapacita improvizovaného úkrytu je dána součtem sedících a ležících osob, jinak není omezena. Světlá výška, tj. výška od podlahy ke stropu, má být minimálně 2,3 m při dodržení minimální podchodné výšky, tj. výšky od podlahy k nejnižší části stropu nebo potrubí pod stropem, 1,9 m.

Více informací k výběru prostor pro vybudování improvizovaných úkrytů včetně metodické pomůcky je k dispozici na webových stránkách [GR HZS ČR](#).

Nouzové přežití

Nouzové přežití je soubor postupů a opatření věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádné události nebo krizové situace na zdraví a životy postiženého obyvatelstva.

Opatření nouzového přežití navazují na evakuaci obyvatelstva z postiženého území nebo jsou realizována přímo v prostoru ohroženého následky mimořádné události.

Pro potřeby řešení mimořádné události a krizové situace jsou na centrální úrovni a krajské úrovni vytvořeny následující zásoby materiálu pro potřeby zajištění nouzového přežití obyvatel.

Centrální úroveň – pro území České republiky:

- 11 souprav pro 150 osob v rámci materiálních základů humanitární pomoci,
- 15 souprav mobilních kontejnerů nouzového přežití,
- u Skladovacího a opravárenského zařízení HZS ČR je pro potřeby HZS krajů při mimořádné události velkého rozsahu uložen další materiál a věcné prostředky pro nouzové přežití obyvatelstva.

Krajská úroveň – pro území Karlovarského kraje:

Na území Karlovarského kraje jsou vytvořeny soupravy materiálu nouzového přežití pro evakuované obyvatelstvo rozmístěné na stanicích a v centrálním skladu HZS KVK. Jedná se o:

- 8 souprav nouzového přežití pro okamžité použití,
- 3 soupravy nouzového přežití pro následné použití,
- 51 souprav nouzového přežití pro pětičlenné rodiny sestávající z ošacení, obuvi, hraček aj.,
- kontejner nouzového přežití určený pro poskytnutí krátkodobé účinné pomoci pro 25 až 50 osob postižených mimořádnou událostí včetně záchranářského stanu, který zabezpečí nouzové přežití obyvatelstva při nepředvídatelných mimořádných událostech na nezbytně nutnou dobu.

V rámci opatření nouzového přežití je postiženému obyvatelstvu poskytováno nouzové ubytování, nouzové zásobování potravinami a pitnou vodou, nouzové základní služby, nouzové dodávky energií a poskytování humanitární pomoci.

Při zajišťování nouzového ubytování se dbá na to, aby byl ubytovaným osobám poskytnut co největší komfort. Aby byly splněny základní požadavky pro spánek, odpočinek a hygienické potřeby osob, tak se přednostně k tomuto účelu využívají školská zařízení, ubytovny a tělocvičny v majetku obcí, měst či krajů. Upřednostňují se zařízení, která jsou schopna zabezpečit stravu a její vydávání.

Opuštění domova a následné pobývání v provizorních prostorách nouzového ubytování může být pro dotčené osoby velice traumatizující. Proto na opatření nouzového přežití nutně navazuje zabezpečení humanitární a psychosociální pomoci, která slouží k zajištění základních psychických, sociálních a duchovních potřeb osob zasažených mimořádnou událostí různého rozsahu.

Individuální ochrana

Individuální ochranou se rozumí soubor opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce před účinky nebezpečných chemických, radioaktivních nebo biologických látek. K individuální ochraně se využívají samostatně nebo kombinovaně prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla a prostředky individuální ochrany.

Prostředky improvizované ochrany

V případě vzniku mimořádné události, kdy z technických a časových důvodů není možné ihned zabezpečit výdej prostředků individuální ochrany a ani provést evakuaci ohrožených osob, se předpokládá okamžité použití prostředků improvizované ochrany. K tomuto účelu se využijí vhodné oděvní součásti, které jsou k dispozici v každé domácnosti a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla (obr. 1 a 2). Improvizovaná ochrana dýchacích cest, očí a povrchu těla je určena k úniku osob ze zamořeného území a k ochraně osob v improvizovaných úkrytech. Při použití této ochrany je třeba dbát následujících zásad:

- celý povrch musí být zakryt, žádné místo nesmí zůstat nezakryté,
- všechny ochranné prostředky je nutno co nejlépe utěsnit,
- k dosažení vyšších ochranných účinků kombinovat více ochranných prostředků nebo použít oděv v několika vrstvách.

Improvizovaná ochrana dýchacích cest

Vhodným prostředkem k ochraně úst a nosu (dýchacích cest), které jsou branou vstupu toxických látek do organismu je navlhčená rouška z gázy, plátna, kapesníku či jiného prodyšného textilu, která se přikládá na nos a ústa a v zátylku se upevní šálou či šátkem.

Účinnost ochranné funkce textilní látky lze zvýšit navlhčením v 10 % roztoku kyseliny citrónové proti zásaditým látkám (př. amoniak) nebo v roztoku jedlé sody proti kyselým látkám (př. chlor, oxid siřičitý).

Improvizovaná ochrana očí

K improvizované ochraně očí jsou nejvhodnějším prostředkem brýle uzavřeného typu, tzn. potápěčské, lyžařské nebo motocyklové brýle, u kterých je nutné přelepit větrací průduchy lepicí páskou. V krajním případě lze přes hlavu přetáhnout průhledný igelitový sáček, který se stáhne tkanicí či gumou v úrovni lícních kostí. **Upozornění:** Nikdy nepřetahovat sáček přes nos a ústa!

Improvizovaná ochrana těla

K ochraně **hlavy** lze použít čepice, šátky a šály, přes které je vhodné přetáhnout kapuci případně nasadit ochrannou přilbu, např. motocyklovou, pracovní ochrannou přilbu, cyklistickou, lyžařskou atp., která zároveň chrání i před padajícími předměty. Je důležité věnovat pozornost úplnému zakrytí vlasů, čela, uší a krku.

K ochraně **těla** lze použít kabáty, bundy, kombinézy a kalhoty, které je nutné utěsnit u krku (např. šálou přes zvednutý límec), rukávy, nohavice a v pase (např. lepicí páskou, opaskem). Ochranný oděv je vhodné doplnit o pláštěnku pogumovanou stranou zvenčí, příp. přikrývkou, dekou či plachtou, kterou lze přehodit přes hlavu a zabalit se do ní.

K ochraně **rukou** lze použít pryžové rukavice, které chrání i zápěstí a předloktí. Případně je nutné ruce ovinout látkou, šátkem, igelitem atp. Stejně se postupuje u nechráněných míst mezi rukavicí a rukávem.

Pro ochranu **nohou** lze použít pryžové a kožené holínky a jiné vysoké boty. Nohavice přesahující přes botu u dolního okraje je třeba převázat provázek nebo řemínkem. Při použití nízkých bot je vhodné zhotovit návleky z igelitových sáčků či tašek.

Obr. 1

Obr. 2

Prostředky individuální ochrany

Jedná se o certifikované prostředky, které slouží k bezprostřední ochraně dýchacích cest a povrchu těla před toxickými účinky nebezpečných chemických látek nebo před účinky biologických a radioaktivních látek. Mezi prostředky individuální ochrany tak patří zejména ochranné celoobličejové masky, polomasky, lícnice, ochranné dětské vaky a kazajky s filtry, ale např. i zdravotnické ústenky pro ochranu dýchacích cest (obr. 3), ochranné brýle pro ochranu očí a ochranné oděvy pro ochranu celého povrchu těla.

Obr. 3

Celoobličejová
maska filtrem

Polomaska s filtrem

Jednorázová ústenka
(rouška)

Seznam prodejců prostředků individuální ochrany v Karlovarském kraji

MAISTER PRODEJ NÁŘADÍ s.r.o.

Adresa: Studentská 78/25, 360 07 Karlovy Vary

Telefon: 603 522 979, 724 019 164, 353 362 040 / fax 353 362 041

E-mail: obchod@maister.cz

Webové stránky: <https://www.maister.cz/>

Ladislav Dubnický

Adresa provozovny: Rokycanova 1929, 356 01 Sokolov

Telefon/fax: 352 605 061

E-mail: ladislav.dubnicky@volny.cz

Webové stránky: www.dubnicky.estranky.cz

PRACANT, s.r.o.

Adresa: Podnikatelská 155/1, 350 02 Cheb

Telefon: 354 433 053, 777 774 411

E-mail: info@pracant.com

Webové stránky: www.pracant.com

REFIL, spol. s r.o.

Adresa: Přemilovická 135, 360 10 Karlovy Vary-Sedlec

Telefon: 353 564 351, 353 568 732 / fax 353 540 547

E-mail: info@refil.cz

Webové stránky: www.refil.cz

PAPE kancelářské potřeby, s.r.o.

Adresa: K panelárně 115, 360 01 Otovice

Telefon: 353 449 178, 777 784 455

E-mail: objednavky@pape.cz

Webové stránky: www.pape.cz

INHAND, s.r.o.

Adresa: Bystřice 45, 363 01 Hroznětín

Telefon: 722 172 702, 723 901 522

E-mail: info@inhand.cz

Webové stránky: www.inhand.cz